

Dotkněte se Bulharska!

Vážení čtenáři, pokračujeme s naší rubrikou Dotkněte se Bulharska, která souvisí s myšlenkou, že ať jsme kdekoli na světě, Bulharsko navždy zůstává v našem srdci, neboť je to nejkrásnější místo na Zemi. Zároveň je však tento sloupek určen také našim českým přátelům. Fakta ukazují, že pokud navštívili naši zemi alespoň jedenkrát, zamilovali si ji a vracejí se znovu a znovu. Pro většinu z nich je Bulharsko především černomořské pobřeží s jeho rozsáhlými písčnými plážemi a výtečnou kuchyní s vůní aromatické čubrice. My ovšem víme, že naše země není pouze moře. Ona uchvacuje i nás samotné svými „veselými

údolními“ a „obřimi horami“, kulturními a historickými památkami, jakými se mohou pochlubit jen málokteré evropské země. Jakýmkoliv směrem se podíváte, odhalíte čarokrásná místa, která si zaslouží být viděna, a místní kuchyně navíc obohatí vaše prožitky novými chutěmi a vůněmi.

Jak jsme již psali, Bulharsko je rozděleno do 6 regionů: Severozápadní, Severní centrální, Severovýchodní, Jihovýchodní, Jižní centrální a Jihozápadní.

Každá z oblastí je svým způsobem specifická a unikátní.

Zámek v Balčiku

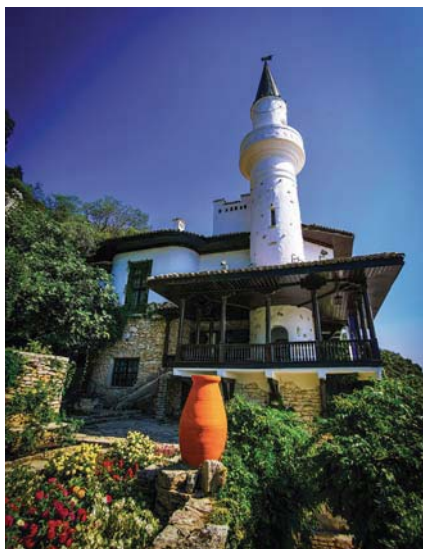
„Dnes je na světě možná víc nenávisti než lásky. Ale láska je silnější a jednoho dne, i když už třeba nebudu živa, abych to spatřila, musí zvítězit.“ (Missy)

Drazí přátelé, v tomto článku Vám představujeme neobyčejně krásné letní sídlo rumunské královny Marie, letohrádek se nachází na azurovém břehu v Balčiku. Město Balčik leží v Dobričské oblasti na severovýchodě Bulharska, je situováno uprostřed severních černomořských břehů Bulharska nedaleko letoviska Albena a asi 44 km od Varny. Mezi nejvýznamnější památky v Balčiku patří architektonický a parkový komplex skládající se z několika vil, vystavených v letech 1924–1934 a sloužících jako letní sídlo rumunské královny Marie Edinburské. Zámek byl vystaven v nejjižnější části území, které bylo tehdy okupováno Rumunskem. Vedle toho je zde i botanická zahrada, založená v roce 1955 akademikem Dakim Jordanovem. Architektonický a parkový komplex leží asi dva kilometry jihozápadním směrem od centra Balčiku a zaujímá plochu 194 dekarů.

Nedozírné modré moře, jedna opuštěná loď a špičatá věž s Aelovou harfou na vrcholku. Sama královna kdysi toto místo pokřtila jako „Tenha Yuvah“, což v překladu z turečtiny znamená doslova „samotné a osamocené hnízdo“, avšak spíše se pro zámek během let ujal název Tiché hnízdo.

Historie Tichého hnízda je smutná

Po tzv. mezispojenecké válce, která bývá historiky označována i jako Druhá balkánská válka (ozbrojený konflikt

z léta 1913 mezi Bulharskem na jedné straně, a Srbskem, Řeckem, Černou horou, Rumunskem a Osmanskou říší na straně druhé), bylo Bulharsko podpisem mírové smlouvy v Bukurešti přinuceno předat svým bývalým spojencům větší část Makedonie, Rumunsku pak připadla Jižní Dobrudža. V roce 1921 navštívila nově připojené oblasti rumunská královna Marie Edinburská a Balčik ji učaroval. Krása tohoto místa a čistě politické důvody (symbolické potvrzení rumunského charakteru okupovaných bývalých bulharských území v nejjižnější části) se staly příčinou výstavby její nové rezidence – zámku Balčik. Výstavba byla zahájena v roce 1924 a trvala více než jedenáct let.

Milostná trápení mladé lehkovážné Missy

Královna Marie Alexandra Victoria se narodila 29. října 1875 v hrabství Kent. Šlechtična skotského původu byla princeznou Velké Británie a Irska. Missy, jak jí od dětství říkali, pocházela ze dvou tehdy nejmocnějších šlechtických rodů – britské královské rodiny (z otcovy strany byla vnučkou britské královny Viktorie) a ruské carské rodiny (z matčiny strany byla vnučkou ruského cara Alexandra II.). Z Missy postupně vyrostla nezávislá a rozmarná žena, avšak její milostná trápení nebrala konce. Možná i proto byla v sedmnácti letech provdána za o deset let staršího rumunského korunního prince Ferdinanda – snad prý protože se do ní zamiloval princ z Walesu a budoucí král Jiří V. Toto manželství však rozhodně nebylo šťastné a Missy hledala lásku jinde. A možná právě kvůli neštěstí v lásce se rozhodla učinit z pohádkového zálivu v Balčiku přístav poslední záchranu.

„Celý život jsem snila o takovém místě, představovala jsem si, že takové místo lze objevit pouze někde v Itálii, a hle: je tady v Balčiku.“

A tak vznikají základy jejího „uměleckého vrtochu“, důležitého úkolu se zhostili proslulí italsí architekti Augustino a Amerigo, a mistrovsky provedené zahrady jsou dílem Švýcara Julese Janiho. S ubíhajícími léty se Missyn zámek stával

stále více okouzující, znamenitý a doslova ohromoval svou krásou! Celý palácový komplex zahrnuje hlavní zámek a několik vedlejších budov, kde mohli přebývat četní významní hosté královny. Přáním Missy bylo, aby na tomto kousku ráje vznikl celý svět – se všemi náboženstvími, vírami, symboly a artefakty. Pořádaly se zde impozantní recepce s vybranými a významnými hosty – celá evropská aristokracie!

Vila Karaulnoto

Tato vila slouží jako hlavní vchod do zámeckého komplexu po souši. Z druhého patra vily Karaulnoto je výhled na všechny čtyři strany: směrem k botanické zahradě, k moři, k hlavní budově a k vile Izbânda (rumunsky vítězství).

Stříbrná studna

Pramen dostal toto pohádkové jméno od samotné Missy, a to kvůli „studené, průzračné a velmi čisté vodě s výtečnou chutí, která uhasí sebevětší žízeň“. K prameni se dostanete skrze skvostnou kovovou bránu. Uprostřed na kamenné dlažbě stojí nádoba z kamene, která je vyzdobena biblickými kříži. Na zdi naproti studni je na krásném barevném reliéfu vyobrazen výjev cizince, který zahání žízeň a sklání hlavu před Jezulátkem a Boží Matkou.

Hlavní stavba Tiché hnízdo

Prý šlo o osobní útočiště královny Missy. Zámek představuje třípatrovou budovu u zlatavé písčité pláže – z dálky si jej lidé pletou s měšitou, možná kvůli jeho podlouhlé věži. Vanoucí vítr tvořil kolem skutečnou hudební férii! Na vrcholku věže byla totiž připevněna Aelova harfa (podle řeckého boha Aela, vládce větrů) – jde o dutou kuželovitou trubku, v které jsou napnuté struny, a když vane vítr, vydává něžný harfový zvuk, jenž se mile rozléhá do okolí. Interiér byl plný originálních artefaktů. Do jídelny, která bývala bohatě vybavena vytříbeným měděným nádobím, uváděla hosty vysoká klenba. Nacházela se zde rovněž královna osobní knihovna s převážně anglicky psanými knihami. Odtud lze projít na verandu, kde byly na kotevních lanech zavěšeny květináče s okrasnými rostlinami. Z prostorné verandy vedou schůdky do fenomenální zahrady se sloupy z bílého kamene, které královně daroval její zeď – srbský král Alexandr, po němž je ostatně zahrada pojmenována. Královna kupolovitá lázeň byla zhotovena v orientálním stylu a vybavena esteticou

vanou uprostřed, teplá voda byla přivedena ze speciálně zhotoveného parního zařízení. Vedle lázně byl budoár s umyvadlem ze žlutého mramoru a velkolepé zrcadlo. Barevná skla oken sem propouštěla pestré a měkké světlo. Bezprostředně před královninou osobní vilou je možno u písčité pláži spatřit autentický mramorový trůn z 2. stol., zdobený půvabnými lvími hlavami. Když byla Missy unavena svými milostnými trápeními, ráda zde sedávala a upírala pohled do nekonečné dále azurového moře. O samotném mramorovém trůnu se povídá, že byl přivezen až z Florencie, dříve pravděpodobně patřil nějakému významnému římskému patriciovi.

Chrám vody (Nymfeum)

Dodnes je to určitě jedno z nejpozoruhodnějších a nejromantičtějších míst v celém zámeckém komplexu. Studánka zde byla zbudována o dost dříve – v dalekém roce 1863. Nad ní ční mramorová deska, kde stojí: „Pijte ku prospěchu zdraví průzračnou vodu z této nové studánky, zbudované díky Asanu Uglimu, synu Choleda agy.“ Uprostřed je zhotoveno pozoruhodné vodní zrcadlo, ve kterém se při jasné noční obloze odráží měsíc a bezbřehé a nedozírné hvězdné nebe – skutečná romantika.

Most povzdechů

Hosté zámeckého komplexu byli ubytováni západně od Mostu povzdechů. Legendy praví, že most propojoval dva světy – jeden, který poskytuje odpočinek tělu, a ten druhý, jenž naplňuje duši světlem a srdce lehkostí.

Alláhova zahrada

Tato zahrada jakožto pozoruhodný chrám nejrůznějších náboženství a vyznání v sobě spojuje prvky orientu a Evropy. Z kamenné stěny zahrady vyvěrá z kašny třemi proudy voda a tvoří dlouhé vodní zrcadlo, rozdělující tuto božskou zahradu na dvě poloviny.

Poslední legenda vypráví o Missy a její smrti. Dle legendy se vše odehrálo během jednoho tragického večera, kdy se královniny synové Michaj a Nikolaj pohádali kvůli jakési mladé kurtizáně. Během rozepře vytáhli revolvery. Jejich matka se vrhla mezi ně s úmyslem je od sebe odtrhnout, načež ji prý Michaj nechtě zastřelil.

Mariin hrob

Vztyčený kříž je jedním z nejzajíma-

Autentický recept ze Severovýchodního regionu Bulharska

Makrela na vesnický způsob

Způsob přípravy:

Mrkev nakrájejte na kostky, celer, šalotku a cibuli nakrájejte nadrobno a všechno osmažte na pánvičce dozlatova. K této směsi přidejte na plátky nakrájené žampiony a nadrobno nakrájená rajčata. Všechno poduste do zhoustnutí rajčat. Dochutěte sladkou paprikou, pepřem, solí a nadrobno posekanou petrželkou. Zalijte vodou nebo rybím bujónem, hrnec uzavřete pokličkou a nechte 30 minut vřít. Takto připravenou směs dejte na dno plechu na pečení, na to naskládejte na kousky nakrájenou makrelu a pečte v troubě 15–20 minut na 180–200 stupňů.

Potřebné suroviny:

500 g makrely
300 g šalotky
2 cibule
1 mrkev
½ hlavy celeru
200 g čerstvých žampionů
300 g rajčat
100 ml slunečnicového oleje
1 svazek petržele
1 lžička sladké červené papriky
pepř a sůl dle chuti

vějších v celém komplexu, jsou na něm krásné vyřezávané ornamenty a symboly v církevní slovanštině. Samotná skála má formu hrobu. To vše na přání Missy. Podle fundamentu kříže je zhotoveno místo k sezení. Od hrobu vedou přes labyrint směrem ke královninu zámečku kamenné schody. Královna Marie zemřela večer 18. července 1938 v rumunském městečku Sinaiia. Její srdce bylo na její zvláštní přání uloženo do malé zlaté rakvičky s erbem Rumunska. Bylo navraceno sem – do Tichého hnízda.

7. září 1940 se carovi Borisovi III.

podarilo se zahraniční podporou uzavřít Craiovskou dohodu a vrátit Balčik spolu s celou Jižní Dobrudžou zpět Bulharsku. 8. září 1940 byla schránka s královniným srdcem vyňata z kaple Stela Maris a předána jejímu adjutantovi, aby mohlo být odvezeno zpět do Rumunska.

Zámecký komplex je kulturní památkou celostátního významu – jde o stavební památku a dědictví parkové architektury, areál zahrnuje 46 budov, 170 architektonických, archeologických a historických parkových prvků, je rovněž součástí stovky národních turistických objektů Bulharska. ◆